

Algemene Beschouwingen CDA bij Kadernota 2019 - 2028 Waterschap Brabantse Delta

Geachte mede bestuursleden, geacht dagelijks bestuur.

Voor het huidige algemeen bestuur ligt de laatste kadernota voor. De verleiding bestaat dan om terug te kijken. Voor onze fractie is echter vooral de toekomst van belang. Wat staat ons Waterschap te doen voor de komende periode en hoe kan dat goed gefaciliteerd worden, met menskracht, middelen en organisatie?

“Wat we moeten doen, moeten we kunnen doen.”

Uitvoeren van onze kerntaken op een kwalitatief goede wijze, met een gematigde tariefsontwikkeling, veiligheid als eerste prioriteit, versterken van de participatie en verhogen van waterbewustzijn. Daarbij dienen wij rekening te houden met de grote (extra) opgaven waar wij voor staan. Wij noemen de regionale keringen, het HWBP, het verbeteren van de waterkwaliteit en de klimaatadaptatie.

De CDA-fractie is blij met de open houding van het Waterschap en stelt samenwerking met andere partijen voorop. De Kadernota geeft een goed beeld van de uit te voeren programma's en plannen. Wij vragen evenwel aandacht voor enkele belangrijke punten, en richten daarbij enkele vragen aan het DB.

Baggeren voor waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Over de gehele planperiode is baggeren een belangrijke kernactiviteit van ons Waterschap. Het beheer en onderhoud van onze wateren vergt jaarlijks voorkomende werkzaamheden, maar ook het groot onderhoud, het baggeren, moet op tijd en kwalitatief goed uitgevoerd worden. De rekenkamercommissie heeft hierover een “Quick scan Kansen in het baggerbeleid” opgesteld. Hierin zijn constatering en aanbevelingen opgenomen, om de organisatie en de kwaliteit te verbeteren. Deze hebben betrekking op de data (o.a. leggers) en op processtrategie (vaste cyclus t.o.v. risico gestuurde benadering), aanbesteding en omgevingsmanagement.

Wij vinden het van groot belang om dit werk weer op orde te hebben. Vanwege klimaatveranderingen, voorkomen van overlast, en ter verbetering van de waterkwaliteit.

Hoe ver staat het met het plan van aanpak baggeren, en wanneer kunnen bestaande achterstanden weggewerkt zijn, en kunnen toekomstige achterstanden voorkomen worden?

Zijn daarvoor in de ramingen voor watersysteembeheer en vaarwegenbeheer extra middelen gereserveerd? Kan hiervoor desgewenst de reserve worden aangewend vanaf 2019, laat staan 2018?

Risicobeheersing voor wateroverlast, droogte en gezond water.

Dit thema wordt als speerpunt voor het watersysteem genoemd.

De huidige inrichting van het systeem, vraagt vanwege het veranderende klimaat, om een analyse van de risico's. De watersysteemanalyses leveren reeds een input voor geen-spijtnaatregelen in gebiedsprojecten. Door het goed toepassen van assetmanagement kunnen kosten, risico's en prestaties objectief tegen elkaar afgewogen worden. In de nota wordt daarbij een sprekend voorbeeld genoemd over het maaien in de zandgebieden ten zuiden van Roosendaal en Breda. Dit voorbeeld leidt juist tot vergroting van de risico's voor de agrariërs, het doet ons denken aan Someren 2016, en roept bij ons de volgende vragen op:

Is het DB met ons van mening dat de klimaatopgave ons noodzaakt tot een gedegen onderzoek van de situatie van ons watersysteem, noem het een stresstest voor het buitengebied, om hieruit aanbevelingen te krijgen om noodzakelijke aanpassingen uit te voeren.

Kan hierbij gebruik gemaakt worden van de (lopende en gerealiseerde) watersysteemanalyses en van de gebiedskennis van relevante partijen zoals de landbouwers en de terreinbeheerders?

De CDA fractie wil deze twee thema's baggeren en wateroverlast in de tweede termijn (pitch) benadrukken.

Prestaties op de Zuiveringen

Er worden grote prestaties geleverd op onze zuiveringen en innovatie staat centraal, op gebied van procesgang, energiebesparing en –productie, circulaire economie. Onze verwijderingsrendementen op de zuiveringen voor stikstof en fosfaat bevinden zich de afgelopen jaren steeds, iets boven de 75%. Het varieert natuurlijk per RWZI, want ook de effluenteisen zijn per RWZI verschillend. Het valt op dat wij hierin landelijk niet het hoogste scoren. Een hoger verwijderingsrendement geeft ook een betere waterkwaliteit, voor inwoners, flora en fauna.

Is een grove benadering (financieel-technisch) te geven wat het voor het Waterschap betekent als we die rendementen gaan verhogen naar 85%?

Duurzame energie

We zijn als Waterschap op de goede weg om een bijdrage te leveren aan de milieu- en klimaatdoelstellingen. Door het gebruik (afnemen) van duurzame energie, en het zelf opwekken van duurzame energie. Het merendeel vindt plaats op onze RWZI's en bijbehorende terreinen.

Er wordt gewerkt om geheel energieneutraal te worden. Een marsroute is daarvoor uitgestippeld.

O.a. een bijdrage via op te wekken zonne- en windenergie. Wij vinden dat een goede zaak.

Indien energie door derden wordt opgewekt op onze terreinen (nu 19% van ons totale verbruik), telt deze productie via MJA-3 slechts zeer beperkt mee voor onze eigen energieprestatie. Is deze beperking geen aanleiding om hierin zelf een rol van producent te spelen? Welke hobbels moeten daarvoor genomen worden?

Beek- en kreekherstel

Wij constateren dat onze geplande opgave voor de periode tot 2021 niet gehaald wordt.

Er zijn geen redenen gegeven waarom deze vorm van gebiedsontwikkeling enigszins achterblijft bij bijvoorbeeld EVZ's of Natte Natuurparels.

Kan het zijn dat bij dit programma er minder gebruikelijke partners zijn? Zo ja, is het te overwegen om die potentiële partners actief op te zoeken?

Klimaatopgave

De oproep die onze dijkgraaf, namens het Waterschap aan o.a. de gemeenten deed, om samen te werken aan de klimaat problematiek, heeft een hele goede ontwikkeling in gang gezet heeft.

Nu in de gemeenten de coalities gevormd zijn, is het tijd voor de tweede stap: Om tafel gaan, gezamenlijk strategieën afspreken, zoals over inrichting en onderhoud van watersysteem/keten.

Voor klimaatopgave is een bedrag € 250.000 voor procesondersteuning opgenomen. Voor ons een positief signaal dat wij onze kennis en ervaring inzetten, en vooral dat wij partner zijn in de aanpak. De Delta-aanpak is nog niet vertaald naar financiële middelen. Het zou toch complementair zijn als we daar boven op of naast nog financiële ruimte hebben voor fysieke ondersteuning c.q. gebiedsuitvoering.

Kan een uitbreiding van (onze bijdrage aan) het Buurtwaterfonds een duidelijk gezicht geven aan onze betrokkenheid bij de klimaatopgaven van burgers in buurten? Kan daarvoor geput worden uit onze gereserveerde € 0,7 miljoen?

Ruimtelijke adaptatie

Wij kunnen instemmen met de opmerking over de Ruimtelijke adaptatie en de mogelijkheid om hierbij maatregelen voor klimaatadaptatie (mee) te financieren met partners. Belangrijk hierbij is de relatie met het watersysteem en de waterketen. Wateroverlast is een risico dat zeker kan toenemen. Er moet dus ingezet worden om de landelijk gereserveerde gelden te ontsluiten, evenals de toegezegde bijdragen van de provincie die bij de STUW zijn toegezegd.

Is voor het DB de toegezegde afspraak bij de STUW over de boven normatieve wateroverlast nog steeds actueel of warm, en zo ja, hoe krijgt dat vorm?

Zoetwaterprogramma

Voor ons werkgebied zijn twee bestuursovereenkomsten actueel omtrent de zoetwaterbeschikbaarheid en zoetwatervoorziening: De Zuidwestelijke Delta en de Hoge Zandgronden (DHZ). Het CDA ondersteunt met overtuiging de zoetwatermaatregelen die de regio uitwerkt voor een klimaatrobuuste zoetwatervoorziening, los van het besluit voor een zoet of zout Volkerak-Zoommeer, en roept het DB op hier vol op in te zetten.

Blijft het DB ook inzetten op een tijdige realisering van de no-regretmaatregelen voor zoetwater in Zuidwestelijke Delta?

Voor het CDA geldt dat er voor de DHZ-gebieden ofwel DHZ-projecten een versnelling ingezet moet worden om die gelden op tijd beschikbaar te hebben en op tijd te besteden. Het mag niet gebeuren dat wij door het talmen met het afwegingskader, gelden van het Deltaplan Hoge Zandgronden gaan missen.

Wil het DB alles in het werk stellen om de DHZ-gelden voor onze regio te behouden en te benutten?

Waterkwaliteit extra impuls.

Het CDA steunt van harte de ingezette beleidslijn voor een extra impuls op de verbetering van de waterkwaliteit ter grootte van € 800.000. Zoals ook al aangegeven is er bij het algemeen bestuur behoefte om een en ander goed te kunnen volgen en in beeld te hebben.

Wij missen in de meerjarenplanning investeringen, c.q. programma's, in de aanpak medicijnresten en microverontreinigingen. In de tweede helft van 2018 wordt een nieuwe ambitie uitgewerkt.

Kunnen investeringen c.q. reserveringen voor de aanpak van medicijnresten/microverontreinigingen nog worden verwerkt in de begroting voor 2019?

Investeringsvolumes en risicobeheer.

Wij vinden de opmerkingen over instandhoudingsprojecten met lager risicoprofiel zeer wezenlijk. Zorgen hebben wij over het pas bespreken van de risico's en urgentie bij de volgende kadernota, na het aantreden van het nieuwe bestuur. Wij doelen hier met name op de projecten in relatie tot instandhouding bij Zuiveringsbeheer.

Vindt het DB het verantwoord dat hier feitelijk anderhalf jaar mee gewacht kan worden?

Biedt het flexibel toepassen van investeringsplafonds over enkele jaren, geen voldoende soelaas?

Lastenontwikkeling – tarieven.

Wij zien een toegenomen lastendruk voor de taak zuiveringsbeheer, over de gehele planperiode. Die wordt veroorzaakt door de kapitaallasten van de noodzakelijke investeringen. Daarnaast is er een afname van het aantal v.e.'s, bij de bedrijven. Dit vraagt om een alertheid voor het toekomstig beleid.

Bij het watersysteem is het omgekeerde aan de hand. Lagere lasten enerzijds en hogere grondslagen anderzijds. Daardoor is de tariefstijging minder dan vorige kadernota.

Wij constateren met tevredenheid dat de tariefsontwikkeling in de berekende voorbeeldprofielen zich bevindt binnen de toegestane marge van het NBW en het eigen bestuursakkoord.

Koers

Wij vinden als CDA, dat de algemene lijn in de Kadernota, gegeven de uitgangssituatie anno 2018, een goede weergave toont om de te bereiken noodzakelijke doelen te kunnen realiseren.

Uitgangspunt moet zijn dat onze dienstverlening aan de ingezetenen degelijk en klantgericht is. Het waterschap moet de opgedragen taken naar behoren kunnen uitvoeren. Dat geldt overigens ook voor overeengekomen taken.

De CDA-fractie wacht de reactie van het DB over deze termijn met belangstelling af.